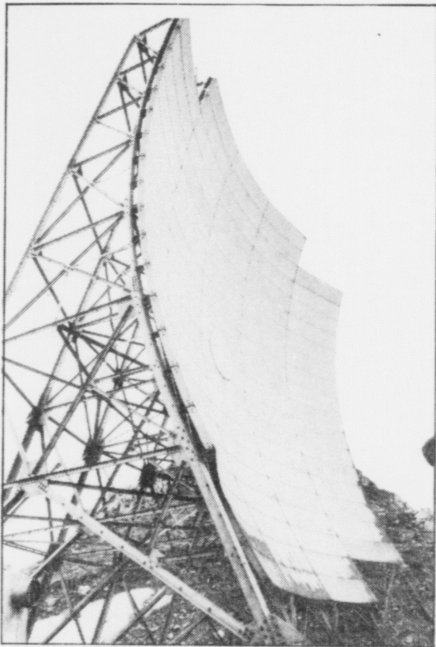

Stöðin á Sornfelli er eitt upplagt bumbumál í einum stórbardaga

Færoyar sum so ein enn meiri týðningarmikil hernaðarlíður.

Ilja Baranikas heldur seg hava hoyrt, at tey sera vælútgjördu amerikonsku Awacs kannarflugföruni hava eisini samband við stöðirnar í Færoyum. Hetta eru flogförun, sum reka nýsnavirksomsemi langt inn í sovjetiskt øki. Tey eru ein týðandi liður í einum mögulegum amerikonskum álópi.

Kavbátakriggi og Færoyar

— So vítt eg kann skilja, so hevur henda stöðin í Færoyum størri týðning, enn fólk vanliga gera sær greitt, tí kavbátakriggi fer sum frálíður at fáa størri og størri týðning.

Amerikanarar royna jú at økja stríðsmegina soleiðis, at teir eru førir fyrri at fáa sum mest burtur úr fyrstu ferð, teir leypa á. Teir úbyggja tiskil kavbátafloata sin soleiðis, at hann er førur fyrri at gera rættiliga nógv um seg beinanvegin í einum kriggi. Við sera stórum tapi hjá mótpartinum sum úrslit.

Í Pentagon hava teir gjørt nakrar metingar. Hesar siga, at amerikanarar í dag eru førir fyrri at gera av við 60 % av einum av teimum trimum liðunum, sum útgera sovjetisku stríðsmegina. Henda sonevnda strategiska »tríadan« fevnir um strategisk bumbuflogförun, interkontinental rakettir á landi og interkontinental rakettir um borð á kav-

bátum. Og tað ber ikki til at raka ein kavbát fyrstu ferð, ein leypir á, tí ein veit ikki, hvar ein kavbátur er staddur.

Amerikanarar úbyggja á øllum økjum

Amerikanarar meta tí, at teir við at vera fyrstir at leypa á kunna leggja í oyði 60 % av einum av hesum nevndu liðum, t. v. s. antin teimum strategisku bumbuflogförunum á landi ella rakettunum á landi. Men tá Trident 2 ætlanin verður framd, so skulu amerikanarar vera førir fyrri at oyðleggja tvey av teimum trimum liðunum, t. v. s. øll sovjetisk bumbuflogförun og allar rakettir á landi. Síðani hava russar sínar kavbátar eftir. Kavbátaraktirnar verða so sendar avstað móti Amerika yvir Norðpólin, men sambært amerikonskum útrokningum verða tær russisku rakettirnar »fangaðar« ella skotnar niður av amerikonskum ABM, anti ballistiskum rakettum. Ilja visir á, at hetta er ein av orsökunum til, at amerikanarar vilja ikki ganga inn fyrri avtaluni frá 1972 um avmarkan av antirakettverjuni í USA og Sovjetsamveldinum. Orsøkin er tann einfalda, at amerikanarar ynskja at eiga møguleikan til fult og heilt at oyðleggja sovjetisku kjarnorkustríðsmegina í einum fyrsta álópi.

Nýggjar kavbátaraktir

— At hetta letur seg gera, kemst av teimum nýggju

amerikonsku kavbátunum, ið skulu verða útgjördir við serstøkum rakettum. Tær røkka 13.000 km og kunna raka eitt mál bert 90 metrar við síðuna av. T. v. s. at hvar henda rakett enn rakar, so verður ætlað málíð oyðilagt. Í dag eru rakettirnar um borð á kavbátum ikki nóg góðar til at raka heilt litil mál, men tað verða amerikanarar so førir fyrri við nýggju kavbátaraktunum, so vit siggja, hvussu stóran týðning kavbátakriggi fer at hava fyrri amerikonsku strategisku stríðsmegina.

Ilja sigur viðari, at amerikanarar eisini leggja seg eftir at gera tær sonevndu MX-rakettirnar, ið verða settar upp á landi, og sum eru sera vandamiklar. Amerikanarar royna sostatt at bógva seg til kriggi alt tað teir eru mentir. Ikki bert úbyggja teir kavbátafloata við Trident 2 rakettum, men eisini taktisku vápnini á landi betra teir m. a. við MX-ætlanini, ið miðar imóti ávisum rakettum, sum peningur longu er jattaður til. Síðani tær smærri rakettirnar sonevnda dvøgaraktir.

Eisini strategisku bumbuflogföruni skifta teir út við slagið B1. Hetta er ein ætlan, sum longu nú er í gongd.

Síðani er talan um nøkur ósjónlig flogförun, ið ikki kunna siggjast á radaranum.

Cruise rakettir

Ilja nevnr so Cruise-rakettirnar, sum hann metir vera sera vandamiklar. Skotið hevur verið upp í avvápnadarsamráðingunum, bæði Salt 1 og Salt 2, at hesar rakettir skulu

bannast. Hetta varð gjørt longu tá tær vóru á tekniborðinum, men amerikanarar vildu ikki ganga við til hetta. Amerikanararnir skulu framleiða ialt 14.000 av hesum sera vandamiklu cruise-rakettunum og seta tær upp ymsa staðni í heiminum. Her kemur so Norðuratlantshavið inn í myndina. Roknað verður við, at herskip í Norðuratlantshavi fara at hava hesa Cruise-rakettina umborð. Møguleiki er at hava kjarnorkubumbur á hesum rakettum.

USA vil dubba Sovjet í hel

— Heldur tú nakað er í teimum pástandum, at amerikanarar, við framhaldandi at nútímansgera og betra stríðsmegina, royna at tvinga Sovjetsamveldið til at gera tað sama. Hetta skal so hava við sær, verður sagt, at russar hava ikki nokk av pengum at brúka til vanlig menningarendamál, t. v. s. at amerikanarar ætla at dubba Sovjetsamveldið í hel.

— Hetta er ein pástandur, sum vit ikki eiga at undirmeta. Tí hetta við at tvinga okkum at brúka ov nógvan pening til hernaðarútygging ger jú eisini, at amerikonsku vápnafraleiðararnir, sum hava stóra ávirkan á stjórna har, sleppa at vinna sær nógvan pening. Eg meti eisini, at nógvir ábyrgdarfullir politikkarar í USA vilja vera við, at so er.

Vit spurdu Ilja um ikki orsøkin til at amerikanarar byggja stríðsmegina út er tann, at teir bera ótta fyrri, at russar gera just tað sama, og at

Offur fyrri eini kjarnorkubumbu

russar skulu taka amerikánarar á bóli í einum mögulegum kriggi? Hann svarar:

— Vit kunna jú lita aftur um bak og vita, hvussu stríðsmegin hjá hesum báðum londum hevur hóvreggjað sær. Sovjetsamveldið hevur verið skuldsett fyrri ikki sjálvt at taka stig til avvápnad, men hetta er ikki beint. Í 1979 tók Sovjet 20.000 hermenn og 1000 stríðsvagnar heimaftur úr Eysturtýsklandi, og í 1982 tók Sovjet einsamalt stig til at steðga framleiðsluni av millumdistansurakettum. Sovjett ynskti við hesi roynd at forða amerikanarum at seta upp núverandi Perching 2 og Cruise-rakettirnar. Hetta árið, segði Sovjetsamveldið somuleiðis, at tað fór ikki at vera fyrst at brúka kjarnorkuvápn einum mögulegum kriggi, sigur Ilja viðari.

Imóti kriggi í rúmdini

Sovjetsamveldið hevur í ár avgjørt ikki at úbyggja stríðsmegina í rúmdini við antisatellitvápnum ella øðrum vápnunum.

— Men, sigur Ilja viðari, hendir tað sama nú sum við uppsetanini av amerikonsku rakettunum í Europa, at amerikanarar nú fara at brynja seg enn meira út í rúmdini, so fer Sovjet sjálvandi at gera tað sama. Vilja amerikanarar ikki samráðast um at steðga útygging av fylgisveinum til hernaðarendamál í rúmdini, so eru russar eisini noyddir til at fremja slíkar útyggingar. Ilja vónar, at amerikanarar verða sinnaðir til at samráðast um hesi viðurskipti.

Tíverri eru amerikanarar ikki serliga sinnaðir til at gevast við at herða dubbingina í rúmdini, tí nýliga hava teir gjørt nakrar sera væleydnaðar

Framhald á síðu 11

Hiroshima, fullkomiliga lagt í oyði av eini kjarnorkubumbu